สรุปผลโครงการ

โครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกและโรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า) ปี ๒๕๖๒

หลักการและเหตุผล

โรคไข้เลือดออกและโรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า)เป็นโรคติดต่อที่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัด สถานการณ์ประเทศไทยซึ่งผลจากรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ของสำนักโรคติดต่อนำโดยแมลง กรมควบคุมโรค ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ ประเทศไทยพบผู้ป่วย ๓๕,๔๘๒ ราย คิดเป็นอัตราป่วย ๕๔.๒๓ ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต ๕๔ ราย คิดเป็นอัตราป่วยตายร้อยละ ๐.๐๘ ต่อแสนประชากร ส่วนสถานการณ์โรคภาคใต้มีรายงานผู้ป่วย ๓,๒๒๔ ราย คิดเป็นอัตราป่วย ๖๕.๔๑ ต่อประชากรแสนคน จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดได้แก่ จังหวัดยะลา (๙๙.๖๖) รองลงมาคือจังหวัด สงขลา (๗๐.๙๔) จังหวัดพัทลุง(๗๐.๗๖) และจังหวัดปัตตานี(๖๕.๓๕) ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต กลุ่มอายุที่พบสูงสุด ๓ อันดับแรก คือ กลุ่มอายุ ๕ - ๙ ปีC (อัตราป่วย ๒๘.๗๖ ตอแสนประชากร) รองลงมาคือ กลุ่มอายุ ๑๐ - ๑๔ ปี (อัตราป่วย๒๑.๓๙ ตอแสนประชากร) และ ๑๕ - ๒๔ ปี (อัตราป่วย ๑๗.๒๓ ต่อแสนประชากร) อาชีพที่มีจำนวนผู้ป่วยสูงสุด คือ นักเรียน อำเภอที่มีอัตราป่วยต่อแสนประชากรสูงสุด คือ อำเภอไม้แก่น อำเภอมายอ ในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างปกติจะมีการระบาดของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก ในช่วงฤดูฝนคือเดือนพฤษภาคม ถึง สิงหาคม ในปีพ.ศ. ๒๕๖๑ มีการระบาดของโรคไข้เลือดออก เมื่อเปรียบเทียบกับค่ามัธยฐาน พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๑ ซึ่งพบว่าในช่วงต้นปีอัตราป่วยสูงกว่าค่ามัธยฐาน จึงต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันการระบาดในช่วงฤดูฝน

สถานการณ์ไข้เลือดออกอำเภอมายอ ปี ๒๕๖๒ มีรายงานผู้ป่วยจำนวน ๔๕ รายคิดเป็นอัตราป่วย ๗๑.๑๗ ต่อประชากรแสนคน(เกณฑ์จังหวัด ๕๑.๔๐ต่อประชากรแสนคน) ส่วนสถานการณ์โรคไข้เลือดออกตำบลกระหวะ พบ ผู้ป่วยไข้เลือดออกในปี ๒๕๕๗ จำนวน ๒ ราย ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๘ ราย ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๒ ราย ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑ ราย และปี๒๕๖๑ พบผู้ป่วยผู้ป่วยไข้เลือดออกจำนวน ๑๐ ราย คิดเป็นอัตราป่วย ๒๙๔.๐๓ ต่อแสนประชากร สถานการณ์โรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า) ตำบลกระหวะพบผู้ป่วยจำนวน ๒๒ ราย คิดเป็นอัตราป่วย ๖๔๖.๘๖ ต่อประชากรแสนคน จากรายงานสถานการณ์ของโรคทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอมายอพบว่ามีการระบาดทุกปีจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า)ในทุกพื้นที่ทุกหลังคาเรือนในเขตรับผิดชอบจำเป็นต้องร่วมมือร่วมใจกันทำจึงจะส่งผลต่อการป้องกันและควบคุมโรคได้อย่างแท้จริง และจำเป็นต้องเฝ้าระวังและป้องกันโรคอย่างต่อเนื่องโดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน

ดังนั้น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกระหวะร่วมกับองค์กรเครือข่ายสร้างสุขภาพภาคประชาชนภาครัฐและภาคท้องถิ่น จึงได้จัดทำโครงการ ควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออก และโรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า) เพื่อดำเนินการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของโรคและสนับสนุนการแก้ปัญหาสาธารณสุขควบคู่ไปกับการป้องกันโรคเพื่อสู่เป้าหมายของเมืองไทยสุขภาพดีต่อไป

<u>วัตถุประสงค์</u>

๑. เพื่อให้ประชาชนมีความรู้เรื่องไข้เลือดออก โรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า) และการทำลายแหล่งเพาะพันธ์ยุงลาย

๒. ทำให้ประชาชนมีความตระหนักในการทำลายแหล่งเพาะพันธ์ยุงลายอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๓. ลดอัตราป่วยและตายด้วยโรคไข้เลือดออก โรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า)

<u>สรุปผลการดำเนินงาน</u>

๑ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกและโรคไข้ปวดข้อ (ชิกุนคุนย่า) กสค. **อสม.และเครือข่ายsrrt จำนวน ทั้งหมด ๑๐๐ คน)**

๒. ลงพื้นที่รณรงค์และกำจัดลูกน้ำยุงลายในชุมชนและศาสนสถานในพื้นที่ ตำบลกระหวะ ทั้ง ๕ หมู่บ้าน

แยกรายหมู่ดังนี้

หมู่ที่	เป้าหมาย (คน)	มัสยิด(แห่ง)	สุเหร่า(แห่ง)
๑	๒๐	๑	-
๒	**๓๐**	๑	๑
๓	๓๐	๑	๒
๔	๓๐	๒	๑
๕	๒๐	๑	-
รวม	๑๓๐	๖	๔

๓. มีการรณรงค์การทำลายแหล่งเพาะพันธ์ยุงลายในชุมชนและศาสนสถานทุกที่ในหมู่บ้าน

๔. มีการติดตามค่า HI,CI ทุกสัปดาห์โดยอสม.

๕ประเมินผล/สรุปผลการดำเนินงาน/ปัญหาอุปสรรค

๔. ผลการรับดำเนินงาน

โรคไข้เลือดออก และโรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า) ตำบลกระหวะพบในพื้นที่

หมู่	โรคไข้เลือดออก						โรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า)					
	ปี ๖๐	อัตรา/แสนปชก	ปี ๖๑	อัตรา/แสนปชก	ปี๖๒ถึง (ส.ค. ๖๒)	อัตรา/แสนปชก	ปี ๖๐	อัตรา/แสนปชก	ปี ๖๑	อัตรา/แสนปชก	ปี๖๒ ถึง(ส.ค. ๖๒)	อัตรา/แสนปชก
๑	๐	๐	๑	๔๑๖.๗	๐	๐	๓	๑๒๙๓.๑	๒	๘๓๓.๓	๒	๗๖๐.๕
๒	๐	๐	๒	๒๘๐.๙	๒	๒๙๖.๙	๒	๓๒๗.๙	๔	๕๑๖.๘	๕	๖๗๔.๘
๓	๐	๐	๒	๐	๔	๔๓๐.๑๐	๔	๔๖๑.๔	๓	๓๔๑.๓	๗	๗๕๒.๗
๔	๑	๑๐๑.๑	๕	๔๗๐.๘	๕	๔๔๑.๗	๒	๒๐๒.๒	๔	๓๗๖.๖	๕	๔๔๑.๗
๕	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๓	๑๑๔๕
รวม	๑	๓๔.๑	๑๐	๒๙๔.๐๓	๑๑	๓๓๐.๕๒	๑๑	๓๗๔.๘	๑๓	๔๑๔.๙	๒๒	๖๔๖.๘๖

กราฟแสดงผลโรคไข้เลือดออก แยกรายหมู่บ้าน(อัตราต่อแสน ประชากรX

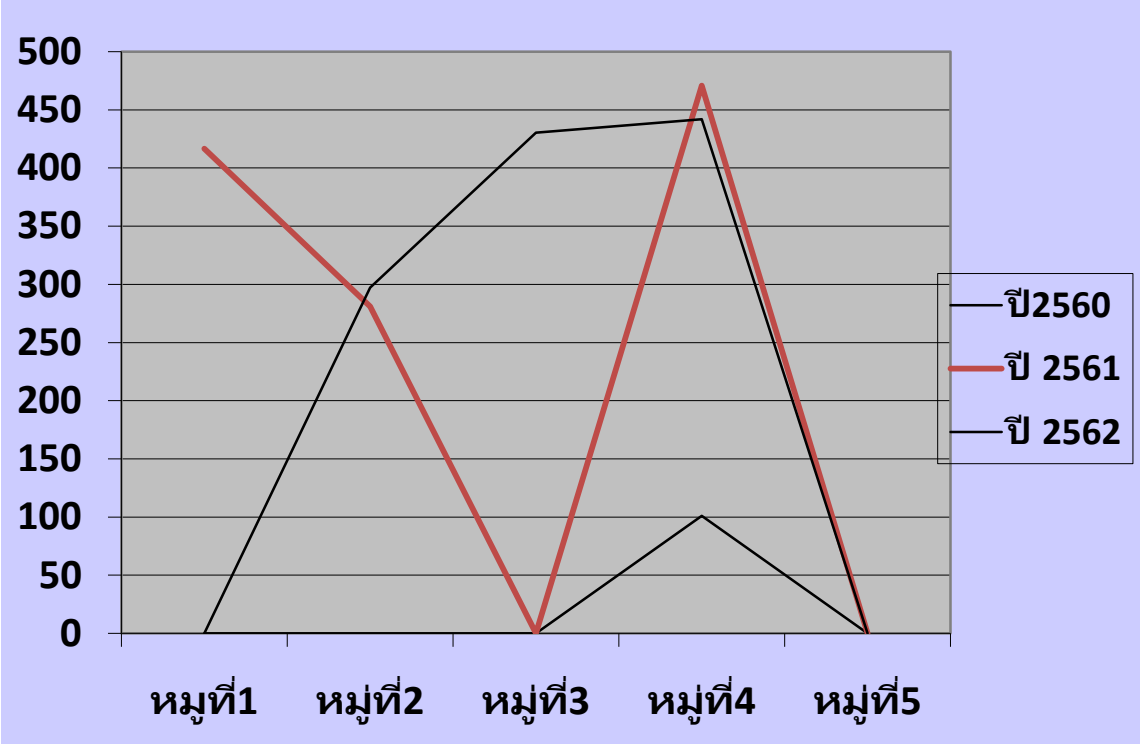

สรุปจากกราฟ พบว่าการระบาดของโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ตำบลกระหวะตั้งแต่ ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๐ -๒๕๖๒ ส่วนใหญ่ พบผู้ป่วย ในหมู่ที่๑-๔ จะมีผู้ป่วยไข้เลือดออกทุกๆ ปีซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย สภาพดินฟ้าอากาศ มีฝนตกชุกมีแหล่งน้ำ มีคลองชลประทานในหมู่บ้าน และความไม่ตระหนักในการจัดการกับสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมสุขวิทยาส่วนบุคคล และการป้องกันโรคที่ไม่ถูกต้อง ทำให้มีสถานการณ์การระบาดของโรคเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในหมู่ที่ ๕ ไม่พบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก เนื่องจาก ประชาชนมีความตระหนัก พฤติกรรมสุขวิทยาการป้องกันส่วนบุคคล มีการจัดการกับสิ่งแวดล้อมที่ดี และมีการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกสัปดาห์

<u>กราฟแสดงผลโรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า)แยกรายหมู่บ้าน</u>

สรุปจากกราฟ พบว่าการระบาดของโรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า) ในพื้นที่ตำบลกระหวะตั้งแต่ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๐ -๒๕๖๒ พบมีผู้ป่วยโรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า) ทุกๆ ปี ในปี ๒๕๖๒ จะพบว่ามีผู้ป่วย ป่วยด้วยโรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า) ทุกหมู่บ้าน ตั้งแต่ หมู่ที๑-๕ ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่ง มาจากสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย สภาพดินฟ้าอากาศ มีฝนตกชุกมีแหล่งน้ำ มีคลองชลประทานในหมู่บ้านและความไม่ตระหนักในการจัดการสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมสุขวิทยาการป้องกันส่วนบุคคลและการป้องกันโรคที่ไม่ถูกต้อง ทำให้สถานการณ์การระบาดของโรคเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ปัญหา/อุปสรรค

๑.ประชาชนไม่ตระหนักในการป้องกันโรค

๒.ประชาชนประกอบอาชีพ(ตัดยาง) ในตอนหัวรุ่ง และจะพักผ่อนตอนกลางวัน ไม่นิยมนอนกางมุ้ง

๓. ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพนอกพื้นที่ เมื่อเจ็บป่วยหรือป่วยเป็นโรคติดต่อ จึงเดินทางกลับมาใช้สิทธิรักษาในพื้นที่

๔. ประชาชนมีการเดินทางติดต่อไป มา ระหว่างญาติพี่น้องจากต่างจังหวัดขณะมีการระบาดของโรค

๕.มีแหล่งน้ำขังในหมู่บ้าน เช่นคลองชลประทาน

๖.สภาพดินฟ้าอากาศมีฝนตกชุก๗

๗.ในช่วงที่มีการระบาดของโรค ไม่สามารถจะกักหรือแยกบริเวณผู้ป่วยได้ ส่วนใหญ่ญาติๆ จะไปเยี่ยมเยียนผู้ป่วย กันในหมู่บ้าน ทำให้มีการระบาดอย่างรวดเร็ว

.....

ข้อเสนอแนะ

๑.จัดรณรงค์ทำความสะอาดบ้าน /ชุมชน/โรงเรียน/ศาสนสถาน สำรวจ ลูกน้ำยุงลายในภาชนะทุกวันศุกร์

๒.กำจัดแหล่งเพาะพันธ์ยุงลายใช้หลัก ๓ เก็บ

๒.๑ เก็บบ้านให้สะอาด ไม่ให้มีมุมอับทึบเป็นที่เกาะพักของยุง

๒.๒ เก็บขยะ เศษภาชนะไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง

๒.๓ เก็บน้ำ ภาชนะใส่น้ำต้องปิดฝาให้มิดชิดป้องกันไม่ให้ยุงลายวางไข่

๔. ภาชนะที่ใช้เก็บน้ำต้องมีฝาปิดให้มิดชิด

๕. ใช้ทรายกำจัดลูกน้ำใส่ในภาชนะขังน้ำ

๖.ทำลายภาชนะที่ไม่จำเป็น เพราะอาจมีน้ำขังได้

๗.ปล่อยปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูงในภาชนะที่มีน้ำขังขนาดใหญ่

๘.เปลี่ยนน้ำในภาชนะเล็ก ๆ เช่น แจกันทุก ๗ วัน

๙.ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในบ้านและรอบบ้านให้เป็นระเบียบ

๑๐.ขัดขอบภาชนะทุกครั้งที่เปลี่ยนน้ำเพื่อทำลายไข่ยุงลาย

๑๑.เมื่อพบผู้ป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกและโรคไข้ปวดข้อยุงลาย ควรแนะนำไปพบ จนท.สาธารณสุข ไม่ควรซื้อยากินเอง

๑๒.เมื่อมีผู้ป่วยในชุมชนต้องระวังป้องกันไม่ให้ยุงลายกัด

๑๓.ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนจัดโครงการอย่างต่อเนื่อง

.....

ภาคผนวก

ภาพถ่ายโครงการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกและโรคไข้ปวดข้อ(ชิกุนคุนย่า)

จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้..

ลงทะเบียน ...

ภาพรณรงค์พื้นที่ หมู่ที่ 1

ภาพรณรงค์พื้นที่ หมู่ที่ 2

ภาพรณรงค์พื้นที่ หมู่ที่ 3

ภาพรณรงค์พื้นที่ หมู่ที่ 4

ภาพรณรงค์พื้นที่ หมู่ที่ 5

ตารางโครงการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดอกและโรคไข้ปวดข้อ (ชิกุนคุนย่า) ปี ๒๕๖๒

วันที่ ๓๑ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ณ ห้องประชุมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกระหวะ อ.มายอ จ. ปัตตานี

เวลา ๐๘.๓๐ – ๐๙.๑๕ น.	ลงทะเบียนการอบรม
เวลา ๐๙.๑๕– ๐๙.๔๕น.	ประธานเปิดการอบรม
เวลา ๐๙.๔๕– ๑๐.๔๕น.	การบรรยาย เรื่อง ไข้เลือดออกเกิดขึ้นอย่างไร
เวลา ๑๐.๔๕–๑๑.๐๐น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๑.๐๐– ๑๑.๓๕น.	จะป้องกันควบคุมไข้เลือดออกอย่างไรถึงจะได้ผล ยุงลายและชีวนิสัยที่มนุษย์มองข้าม และการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออก
เวลา ๑๑.๐๐– ๑๒.๐๐ น.	เรื่อง โรคไข้ปวดข้อ ชิกุนคุณย่าเกิดขึ้นอย่างไร
เวลา ๑๒.๐๐– ๑๓.๐๐น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา ๑๓.๐๐– ๑๔.๔๕น.	จะป้องกันควบคุมโรคไข้ปวดข้อ ชิกุนคุณย่า
เวลา ๑๔.๔๕– ๑๕.๑๕น.	พักรับประทานอาหารว่าง
เวลา ๑๕.๑๕– ๑๕.๓๐น.	แบ่งกลุ่ม ฝึกปฏิบัติ
เวลา ๑๕.๓๐– ๑๖.๓๐น.	สรุป ซักถามข้อปัญหา